

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen, enheten för skatteadministration, skatteavtal och tullfrågor
Omar Bembli
103 33 Stockholm

Stockholm
2021-03-26

Vår referens
Patrick Krassén

Dnr
Fi2020/04365

Remissyttrande

SOU 2020:60 *Det skatterättsliga företrädaransvaret – en översyn*

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om slutbetänkandet från utredningen om det skatterättsliga företrädaransvaret. Här följer våra synpunkter.

Förslaget i korthet

Utredningen föreslår tre huvudsakliga förändringar:

1. De subjektiva rekvisiten (i synnerhet *grov oaktsamhet*) förtydligas genom en föreskrift om vad som särskilt ska beaktas vid bedömningen om företrädarens agerande.
2. Grunderna för befrielse från betalningsskyldighet tydliggörs genom att ett antal situationer specificeras som typiskt sett ska leda till hel eller delvis befrielse.
3. En regel om rådrum införs. Denna ska kunna användas av företrädaren till att undersöka olika handlingsalternativ för att ordna upp företagets betalningsproblem. Efter ansökan hos Skatteverket kan en företrädare medges att prövningen av företrädarens personliga betalningsskyldighet för den juridiska personens skatt eller avgift görs två månader efter skatten eller avgiftens ursprungliga förfallodag.

Utredningen föreslår därtill att den krets som en juridisk person kan anmäla till Skatteverket för att ha direktåtkomst till skattekontot ska utvidgas till att omfatta den juridiska personens samtliga företrädare, samt att sekretess ska gälla i ärenden om rådrum.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Företagarnas inställning

Företagarna välkomnar att utredningen har genomförts. Företagarna har framhållit nödvändigheten av att begränsa det skatterättsliga företrädaransvaret ett flertal gånger de senaste åren.¹ Utredningens förslag om rådrumsregel har likaså dryftats tidigare, bland annat i Entreprenörskapsutredningen (SOU 2016:72).

Kritiken mot regelverket om företrädaransvar och hur det tillämpas har varit kraftig. Reglerna innebär att alla företrädare för ett företag ges ett vidsträckt kontrollansvar för så gott som alla företagets skattebetalningar, oavsett deras ställning i företaget. Domstolarna gör regelmässigt ingen prövning av graden av oaktsamhet, utan konstaterar grov oaktsamhet i princip på objektiva faktorer (trots att prövning ska göras utifrån det enskilda fallets omständigheter). Bedömningen av vad som utgör grov

¹ Se bland annat Fritsch & Nyquist, *Svenska Dagbladet* 25/12 2015, *Företagaren* april 2018 och kommentar angående Statskontorets rapport, juni 2018: <https://www.foretagarna.se/nyheter/riks/2018/juni/myrsteg-framat-om-foretradaransvaret/>

oaktsamhet står inte i samklang med hur begreppet tillämpas inom straffrätten. Det agerande som reglerna förordar för att en företrädare ska undgå personligt betalningsansvar innebär att företaget ska försättas i konkurs eller ansöka om rekonstruktion med mycket kort varsel. De grunder för befrielse från betalningsansvar som finns till buds tillämpas sällan och restriktivt.

Regelverket har till effekt att företag riskerar sättas i konkurs trots att de hade kunnat överleva. Vidare är det omvittnat att rekrytering till styrelser i mindre företag försvåras av företrädaransvarsreglerna, eftersom erfarna styrelseledamöter som hade kunnat bidra till utveckling av ett företag inte vill riskera att bli ekonomiskt ansvariga om företaget skulle hamna efter med skattebetalningar.

Det är också ett problem att företrädaransvarsreglerna föreskriver en handlingsnorm vid förfallna skatteskulder som står i tydlig motsats till den handlingsnorm som framgår av reglerna om styrelseledamöters skyldigheter vid kapitalbrist i Aktiebolagslagen. En företrädare som agerar i enlighet med det ena regelverket riskerar att bryta mot det andra.

Genom företrädaransvarsreglerna ges staten genom Skatteverket en prioritering gentemot andra borgenärer, på ett sätt som inte återspeglas i förmånsrättsordningen vid konkurser. Trots att företrädarkonkursreglerna har att agera för att tillgodose samtliga borgenärers intressen, krävs att skatteskulder prioriteras för att undgå företrädaransvar.

I grunden anser Företagarna att den mest rättframma reformen hade varit att avskaffa de skatterättsliga företrädaransvarsreglerna helt, till förmån för de regleringar av personligt ansvar som finns genom aktiebolagsrätten, skadeståndsrätten och straffrätten. Utredningen har emellertid genom direktiven varit förhindrad att föreslå ett helt avskaffande.

Specifika synpunkter

Företagarna har varit representerade genom en förordnad expert i utredningen, som har medförfattat ett särskilt yttrande (s. 329-341 i betänkandet). Företagarna ansluter till de synpunkter som framförs i det särskilda yttrandet. I huvudsak vill vi framhålla följande:

- Att förtydligandet av vad som ska beaktas i bedömningen av det subjektiva rekvisitet enligt utredningen ska ses som en kodifiering av nu gällande domstolspraxis, innebär att förändringen får begränsad effekt. Hela poängen med att genomföra förändringar av regelverket för att uppnå de mål som anges i utredningsdirektiven måste vara att gå längre än rättspraxis. Exempelvis riskerar formuleringen ”insett eller borde ha insett” att tolkas utifrån styrelseledamöters och andra företrädares *formella* skyldighet att ha uppsikt över bolagets ekonomi, och inte den aktuella företrädares *faktiska* situation och möjlighet till insyn i hur bolaget sköts till vardags. Förslaget till omformulering i remissvaret från Näringslivets Skattedelegation kan tjäna som vägledning för hur en begränsning av tillämpningsområdet kan ske.
- Så länge den i rättspraxis fastslagna huvuddefinitionen av ”verksamma åtgärder” – att ansöka om konkurs eller rekonstruktion – fortsätter att vara villkoret för att frigöra sig från personligt betalningsansvar, kommer den konkursdrivande effekten i allt väsentligt att kvarstå även med utredningens förslag.
- Huruvida staten som borgenär de facto lidit skada av den fortsatta driften av företaget, samt om företrädarkonkursreglerna vidtagit normala företagsekonomiska åtgärder för att komma till rätta med de ekonomiska problemen, bör beaktas i bedömningen av om grov oaktsamhet föreligger.
- Situationerna vid omprövningsbeslut måste åtgärdas, genom ett högre krav på att en oriktig uppgift ska ha ansetts lämnats medvetet, alternativt att bedömningstidpunkt flyttas från den ursprungliga förfallodagen till dagen för omprövningsbeslutet.

företagarna

- Befrielsegrunderna bör utökas och i högre utsträckning beakta vilka åtgärder företrädaren vidtagit för att försöka rädda företaget, liksom vad företrädarens subjektiva skäl för agerandet har varit.

Patrick Krassén
Skattepolitisk expert
Företagarna

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00